

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 6C/24/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5412201168
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Veselá
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2015:5412201168.20

Rozhodnutie

Okresný súd Dolný Kubín samosudkyňou JUDr. Janou Veselou v právnej veci navrhovateľa: O. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Ž., Š. XX/XX, zastúpený JUDr. Petrom Harakálym, advokátom so sídlom Košice, Mlynská 28, proti odporcovi: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, v konaní o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 100.585,20 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Konanie o v časti o zaplatenie sumy 80.668,30 EUR s 9,25% úrokom z omeškania ročne od 23.12.2011 do zaplatenia zo sumy 37.988,60 EUR z a s t a v u j e.
- II. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 7.966,64 EUR s 9% úrokom z omeškania ročne od 31.12.2011 do 09.09.2013 zo sumy 23.531,40 EUR, 9% úrokom z omeškania ročne od 31.12.2011 do 21.04.2015 zo sumy 154,- EUR a 9% úrokom z omeškania ročne od 31.12.2011 do zaplatenia zo sumy 2.691,30 EUR, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- III. Vo zvyšnej časti súd návrh z a m i e t a.
- IV. O trovách konania b u d e rozhodnuté do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom, doručeným tunajšiemu súdu dňa 09.03.2012, navrhovateľ žiadal, aby odporca zaplatil navrhovateľovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 67.056,80 EUR s 9,25 %-ným ročným úrokom z omeškania od 23.12.2011 do zaplatenia, náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 33.528,40 EUR, ako aj náhradu trov konania.

Návrh odôvodnil tým, že pri dopravnej nehode dňa 12.09.2010, na ceste č. I/18, smerom od Mesta Martin na Mesto Dolný Kubín, utrpel ako spolujazdec v motorovom vozidle FIAT Ducato, ťažké ublíženie na zdraví. Dopravnú nehodu spôsobil motorové vozidlo zn. Opel Astra, ev. č. H.-XXXAD, vedené vodičkou O.F. T., ktorá po prejení tiahlej pravotočivej zákruty sa dostatočne nevenovala vedeniu vozidla, narazila do pred ňou spomaľujúceho vozidla a následne čelne do oproti idúceho dodávkového vozidla FIAT Ducato, v ktorom sa viezol navrhovateľ. Na základe upovedomenia Okresného riaditeľstva PZ v Dolnom Kubíne zo dňa 06.04.2011, ČVS: ORP-56/D1-DK-2010 bolo voči vodičke O. T. začaté trestné stíhanie za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zák. Zodpovednosť vodiča mot. vozidla, ktorým bola navrhovateľovi spôsobená škoda na zdraví, je daná podľa ust. 420 a prevádzkovateľa tohto mot. vozidla v zmysle ust. 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorá má objektívny charakter. Zodpovedný prevádzkovateľ mal uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s odporcom v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len ako zákon č. 381/2001 Z.z.). Priamy nárok proti odporcovi a jeho pasívna legitímácia vyplýva z § 15 a poistné krytie z § 4 zák. č. 381/2001 Z.z. V dôsledku úrazu navrhovateľ utrpel zlomeninu spodiny lebečnej, zlomeninu čeluste, stlačenie hrudníka, zlomeninu stavcového výbežku C1, vnútrolebečné krvácanie a pomliaždenie periférnych nervov s následkom mozgových a duševných porúch, poruchy tvárového nervu vľavo, poruchy okohybných

nervov a svalov, poúrazového lagoftalmu vľavo a poúrazovej centrálnej hemiparézy ľahkého stupňa. Na základe lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, vypracovaného MUDr. Jozefom Hudecom, ortopédom z Národného rehabilitačného centra Kováčová, zo dňa 20.09.2011, bolo sťažení spoločenského uplatnenia ohodnotené vo výške 4360 bodov. V zmysle § 5 ods. 2 zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťažení spoločenského uplatnenia, výška náhrady za jeden bod sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom vznikol nárok na jej náhradu. Rozhodným obdobím určenia hodnoty 1 bodu pre stanovenie výšky náhrady za sťažení spoločenského uplatnenia /vznik nároku - rok 2011/ je rok 2010, v ktorom hodnota jedného bodu je 15,38 EUR. Náhrada za sťažení spoločenského uplatnenia tak predstavuje 67.056,80 EUR. Navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu uplatnil listom zo dňa 23.09.2011 u odporcu z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nárok na náhradu škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 67.056,80 EUR, v zmysle zák. č. 437/2004 Z.z. Uplatnený nárok na náhradu škody nebol odporcom v zákonnej trojmesačnej lehote, v zmysle ust. § 11 ods. 5, 6, 7 zák. č. 381/2001 Z.z. a § 6 ods. 3 zák. č. 437/2004 Z.z. uspokojený. Navrhovateľ zároveň listom zo dňa 23.09.2011 adresovaným odporcovi navrhol v zmysle ust. § 6 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z. uzavrieť dohodu o vyrovnaní o náhrade za sťažení spoločenského uplatnenia. Vzhľadom na jeho vek v čase úrazu, rozsah a závažnosť následkov, obmedzenie a stratu spoločenského uplatnenia, trvalosť a nemožnosť nápravy následkov, navrhol navrhovateľ 50 % zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. K dohode o vyrovnaní nedošlo. Podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity môže súd náhradu za sťažení spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %. Úraz zanechal u navrhovateľa také následky, ktoré degradovali kvalitu jeho ďalšieho života vo veku 48 rokov. Navrhovateľ následkom úrazu sa stal čiastočne nesebestačný, odkázaný na pomoc druhých a je natrvalo vylúčený z doterajšieho, a vzhľadom k jeho veku, aj budúceho plnohodnotného osobného a spoločenského života. Pri chôdzi je nútený používať vychádzkovú paličku, je výrazne obmedzený v možnosti uplatniť sa v živote, v pracovnom zaradení, v osobných záľubách a v športe. Pred úrazom sa vo voľnom čase venoval najmä lyžovaniu, futbalu, bicyklovaniu a práci okolo rodinného domu. Pracovne sa venoval osobnej preprave vnútroštátnej, ale najmä zahraničnej. Tieto činnosti po úraze už nie je schopný vykonávať. Úraz s vážnymi následkami pre ďalší život utrpel vo veku 48 rokov! Následkom úrazu sa stal invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75 %. Súd by mal na základe predložených dôkazov a vykonaného dokazovania zväziť všetky výnimočné a v tejto žalobe uvádzané skutočnosti. Je preukázateľné, že navrhovateľ utrpel mimoriadnu ujmu na zdraví, ktorá je nemajetkovej /imateriálnej/ povahy. Je poškodený na svojej osobnosti a má nárok na zadosťučinenie za túto imateriálnu ujmu. Jednorázovo priznanou finančnou náhradou má byť po celý zvyšok života navrhovateľa kompenzovaná závažnosť poškodenia a tiež fyzické a psychické strádanie a strata zdravotnej pohody. V náhrade za sťažení spoločenského uplatnenia sa okrem iného neodráža skutočnosť, že ťažkú dopravnú nehodu utrpel navrhovateľ vo veku 48 rokov a znamená tak hlboký zásah do jeho fyzických a psychických schopností, že výkon akejkoľvek činnosti je u neho spojený s vynaložením zvýšeného úsilia, s ktorým musí prekonávať osobitné obtiaže vyvolané nepriaznivým zdravotným stavom. Súd by mal preto priznať primeranú peňažnú čiastku, nakoľko odškodnenie v takomto prípade nemôže byť nahradené vhodnejším spôsobom zadosťučinenia. Zdravotný stav po úraze a následky z neho vyplývajúce sú svojou povahou výnimočné a kvalitatívne predstavujú zmenu podmienok vyjadrenú pojmom „dôvody hodné osobitného zreteľa“ podľa § 5 ods. 5 zák. č. 437/2004 Z.z. Je možné preukázať, že u navrhovateľa došlo k zmareniu dosiahnutia celoživotného cieľa a k podstatnému obmedzeniu uspokojovania jeho životných potrieb. Nakoľko dôvody hodné osobitného zreteľa nie sú v právnych predpisoch definované a nie sú ani taxatívne, ani demonštratívne uvedené, ide o neurčitý pojem, ktorý bližšie nie je obsahovo vymedzený, jeho obsah i rozsah sa môže meniť v závislosti od okolností konkrétneho prípadu a preto rozhodnutie súdu o aplikácii tohto právneho výrazu bude výsledkom vykonaného dokazovania. Na základe uvedeného navrhovateľ navrhuje, aby súd u neho zvýšil náhradu na sťažení spoločenského uplatnenia o 50 %, čo pri základnom bodovom hodnotení 4360 bodov, t.j. 67.056,80 EUR, predstavuje 33.528,40 EUR.

Odporca sa vyjadril k návrhu na začatie konania podaním, súdu doručeným dňa 04.05.2012, v ktorom uviedol, že s účinnosťou odo dňa 22.03.2010 uzatvoril s p. G. W. poisťňu zmluvu č. 7460001997 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. Opel Astra, EČ: H. - XXX V.. Dňa 12.09.2010 došlo medzi Martinom a Dolným Kubínom zavinením vodiča tohto motorového vozidla k dopravnej nehode. V dôsledku tejto dopravnej nehody bol zranený aj navrhovateľ. Navrhovateľ uplatnil podaním zo dňa 23.09.2011 doručenom odporcovi dňa 30.09.2011

nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia z titulu škody na zdraví. Spolu s uplatnením nároku zároveň predložil Lekársky posudok o sťaženie spoločenského uplatnenia vypracovaným MUDr. Jozefom Hudecom, ortopédom v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej. V záujme promptného uspokojenia nárokov navrhovateľa ako poškodeného vyzval odporca listom zo dňa 04.10.2011, teda bezprostredne po uplatnení nároku, okrem iných dokladov aj na predloženie lekárskeho posudku vypracovaného posudzujúcim lekárom. Z predloženej zdravotnej dokumentácie je zrejmé, že v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej absolvoval navrhovateľ rehabilitáciu v určitom prechodnom období. Vzhľadom na špecializovaný charakter tohto zariadenia je zrejmé, že disponuje aj odborným lekárske personálom, čo však neznamená, že lekár tohto zariadenia je bez ďalšieho posudzujúcim lekárom v zmysle § 2 ods. 3, písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. Účel zákona spočíva v tom, aby podával obraz o utrpení škody na zdraví lekár, ktorý má vedomosť o pacientovi vzhľadom na aktívnu účasť pri jeho liečbe. S ohľadom na tento záver, má odporca za to, že posudzujúcim lekárom je lekár špecialista, ktorý liečil navrhovateľa pred jeho rehabilitáciou v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej, ako aj po nej. S týmto názorom korešponduje aj Vyjadrenie k žiadosti Ministerstvom zdravotníctva SR, ktoré súhlasne konštatovalo, že lekár Národného rehabilitačného centra v Kováčovej nie je lekárom, ktorá naposledy liečil poškodeného. V predložených dokladoch o liečbe navrhovateľa sa údaj o osobe lekára MUDr. Jozefa Hudeca nenachádza. Skutočnosť, že lekár, ktorý vykonal bodové ohodnotenie náhrady škody na zdraví nebol posudzujúcim lekárom v zmysle § 2 ods. 3, písm. d) zákona č. 437/2004 Z. z. je vecným nedostatkom, ktorý ho činí irelevantným na účely preukázania nároku navrhovateľa. V tejto súvislosti odporca poukázal na analogický záver Krajského súdu v Bratislave č.k. 2Co/2016/2009-97 v otázke vecnej správnosti lekárskeho posudku. Keďže navrhovateľ nepredložil relevantný podklad preukazujúci jeho nárok na náhradu škody na zdraví, nespĺnil zákonnú podmienku podľa § 15 ods. 1 zákona. Z tohto dôvodu nie je žaloba podaná dôvodne. Podľa právneho názoru odporcu nie je u navrhovateľa dôvod na mimoriadne zvýšenie SSU v rozsahu, v akom bolo uplatnené (t.j. 50 %). Navrhovateľ preukázal priznanie invalidity - zníženie schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 75% v porovnaní so zdravou osobou, a to vzhľadom na potvrdenie Sociálnej poisťovne zo dňa 31.08.2011 predloženého navrhovateľom. Účelom ustanovenia o mimoriadnom zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia je odškodniť prípady, v ktorých následky škody na zdraví zasiahnu do života poškodeného tak, že nestačí, aby bol odškodnený podľa § 5 ods. 1 a § 10 zákona o BSSU. Poškodenému však nemôže byť automaticky a paušálne priznaná maximálna hranica mimoriadneho zvýšenia, nakoľko zákon o BSSU dáva súdu len právo (nie povinnosť) zvýšiť náhradu za SSU a mieru zvýšenia určuje intervalom 0-50 %. Zákon nedáva žiadne interpretačné pravidla, ktoré by umožňovalo určiť, v akej výške má súd mimoriadne zvýšenie SSU určiť. Preto podľa názoru odporcu je nevyhnutné vychádzať jednak z povahy práva na náhradu SSU a jednak z miery zníženia schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou osobou. Vzhľadom na to, že invalidita vzniká až vtedy, ak pokles tejto schopnosti je viac ako 40 %, je potrebné vychádzať z rozdielu medzi priznanou invaliditou a zákonom určenou hranicou invalidity. Rozdielom je potom potrebné pomerovať hranicu možného zvýšenia SSU súdom, čím získame koeficient jedného percenta invalidity. 50 % zvýšenie by podľa tejto úvahy bolo možné len ak schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť klesla o 100 %. Potom rozdiel medzi hranicou invalidity a 100% by bol 60 % a koeficient pre priznanie mimoriadneho zvýšenia SSU podľa § 5 ods. 5 zákona o BSSU za jedno percento poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť by bol 0,833 % mimoriadneho zvýšenia. V danom prípade by teda do úvahy prichádzalo maximálne zvýšenie o $(75\% - 40\%) \cdot 0,833 = 29,16\%$ základnej výmery určenej v posudku podľa § 7-8 zákona o BSSU s prihliadnutím na zvýšenie podľa § 10 ods. 4 zákona o BSSU. Zároveň odporca považuje za potrebné podotknúť, že i táto hranica platí len za predpokladu, že až do takejto miery bolo spoločenské uplatnenie navrhovateľa sťažené nad to, čo je zahrnuté v základnej výmere. Už účelom náhrady SSU v základnej výmere je totiž z povahy samotného tohto nároku odškodniť navrhovateľa za to, že mu bola sťažená účasť na spoločenskom živote. Maximálna miera zvýšenia, tak ako ju žaluje navrhovateľ, by bola prípustná len v prípadoch, v ktorých by bol navrhovateľ napr. kvadruplegický resp. paraplegický (položky č. 306, 307) a zároveň by došlo k takému degresu kognitívnych funkcií, ktorý by mu znemožňoval vykonávať i prácu čisto duševného charakteru.

V priebehu konania navrhovateľ rozšíril pôvodný žalobný návrh o sumu 3.390,- EUR s 9,5% úrokom z omeškania ročne od 19.07.2011 do zaplatenia z titulu vecnej škody. Uvedená zmena bola pripustená uznesením tunajšieho súdu zo dňa 23.05.2012, č.k. 6C/24/2012-48, právoplatným dňa 28.05.2012. Následne však navrhovateľ v tejto „rozšírenej časti“ zoberal späť (a to ešte pred prvým pojednávaním) na základe čoho súd konanie v tejto časti zastavil uznesením zo dňa 15.06.2012, č.k. 6C/24/2012-58, právoplatným dňa 05.07.2012.

Na poslednom pojednávaní vo veci navrhovateľ, prostredníctvom svojho zástupcu, zobral návrh na začatie konania späť, a to v časti náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o sumu 61.674,- EUR (37.988,60 EUR +23.685,40 EUR) vrátane príslušenstva zo sumy 37.988,60 EUR.

Podaním, súdu doručeným dňa 14.09.2015, navrhovateľ uvedené späťvzatie doplnil tak, že žalobný návrh zobral späť aj v časti náhrady za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, a to o sumu 18.994,30 EUR.

Vzhľadom na to, že vyššie uvedené späťvzatia boli urobené po začatí pojednávania, súd vyzval odporcu, aby v súdom určenej lehote oznámil prípadné dôvody svojho nesúhlasu s nimi. Odporca podaním, súdu doručeným dňa 30.09.2015 oznámil, že s čiastočným späťvzatím návrhu súhlasí. Postupujúc podľa ust. § 96 ods. 1 až 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „O.s.p.“) súd konanie v rozsahu vymedzenom čiastočným späťvzatím zastavil, tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

V dôsledku rozhodnutia o čiastočnom zastavení konania predmetom konania ostala:

1. náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5.382,80 EUR (pôvodne žalovaná suma 67.056,80 EUR mínus „späťvzatá“ suma 61.674,- EUR),
2. 9,25% úrok z omeškania ročne od 23.12.2011 do zaplatenia zo sumy 5.382,80 EUR, 9,25% úrok z omeškania ročne od 23.12.2011 do 09.09.2013 zo sumy 23.531,40 EUR a 9,25% úrok z omeškania ročne od 23.12.2011 do 21.04.2015 zo sumy 154,-EUR,
3. zvýšenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia o sumu 14.534,10 EUR.

Všetky nároky, bez príslušenstva v podobe úroku z omeškania, predstavujú 19.916,90 EUR.

Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, ktoré bolo vykonané v dňoch 11.07.2012, 03.09.2012, 28.10.2013, 01.06.2015, 09.09.2015. Na pojednávaniach súd vykonal dokazovanie listinami, ktoré do spisu predložil navrhovateľ spolu so žalobným návrhom a ktoré na jeho návrh vyžiadal súd, ďalej výsluchom navrhovateľa, výsluchom svedkov (S. N., L. R. Z., Š. N.R.) a výsluchom znalkyne MUDr. Mileny Hrehorovskej a MUDr. Stanislava Kollára. Súčasne boli na základe rozhodnutia súdu na návrh účastníkov konania vypracované celkovo tri znalecké posudky (znalecký posudok MUDr. Miloslava, znalecký posudok MUDr. Mileny Hrehorovskej a znalecký posudok Inštitútu forenzných medicínskych expertíz, s.r.o.).

Navrhovateľ vo svojom výsluchu uviedol, že dopravná nehoda dňa 12.09.2010 zmenila jeho život o 100 %. Pred nehodou mal kopec známych, športoval, žil aktívny spoločenský život, s deťmi chodil na lyžovačky, lebo bol kedysi závodný lyžiar, ale po nehode ostal doma a z domu sa dostane akurát keď ide ku lekárovi, aj to sanitkou. Od roku 2004 podnikal. Najprv robil šéfkuchára, lebo má skončenú strednú hotelovú školu. Túto robotu vykonával šesť rokov a varil, vari pre všetkých, vrátane prezidenta. V tom čase žil bohatým spoločenským životom. Potom sa rozhodol osamostatniť a keďže v rámci živnosti mal aj podnikanie v mikrobusevej osobnej doprave, tak začal v tomto podnikat'. Mal 3 mikrobuse a mal stabilne dvoch zamestnancov. Vykonávali osobnú prepravu v rámci celej Európy a aj nehoda sa mu stala pri vykonávaní tejto činnosti. Po nehode bol PN až do 17.05.2011, kedy bol uznaný za invalidného dôchodcu. Pred nehodou aj s manželkou, s ktorou nemajú deti žil bohatým spoločenským životom, chodili do kina, do divadla, cez víkendy na výlety, v zime na lyžovačku do Tatier. Deti má z prvého manželstva, ktoré sú už osamostatnené. Dnes sa dostane tak akurát do obchodu, ktorý je kúsok od jeho domu a len cesta mu trvá pol hodinu. Žije aj s manželkou v rodinnom dome, kde žijú piaty rok. Ide o starší dom, ktorý priebežne prerábajú. A teraz po nehode, pokiaľ ide o prerábky, je odkázaný na svojich kamarátov, a to nielen pri prerábkach. Predtým si všetko robil sám, vrátane prác na dome, je dosť zručný, resp. bol dosť zručný. Všetko teraz robí pravou rukou, ľavú má citlivú, ale nepoužiteľnú, nedokáže sa s ňou ani napiť, takisto ľavá noha musí byť každý deň v ortéze, lebo inak sa na nohách neudrží, lebo na nej nevládze stáť. Po nehode bol na pol tela ochrnutý a na nohy ho postavili až v Kováčovej. Jemu zo života pred nehodou chýba prakticky všetko, lebo sa stal nesamostatný. Neudrží moč, alebo podobne. Zle sa cíti psychicky, lebo zostal na tom, že môže tak akurát pozerat' televízor a so všetkým mu musia pomáhať iní. Nie je schopný šoférovať, lebo by nedokázal stlačiť nohou spojku, takisto by som nemohol ovládať volant jednou rukou. V čase nehody bol pripútaný a asi aj vďaka tomu utrpel také zranenia aké utrpel, pretože dodávka sa pri nehode nachýlila dopredu a jeho spolujazdci napadali na neho a v dôsledku toho mu praskla lebka a nastalo krvácanie do mozgu, mal opuch mozgu, dvojitú fraktúru lebky,

zlomený krčný stavec, zlomený nos, pohmoždené pľúca a ochrnutie ľavej strany tela. Má tri deti, pred nehodou bol s nimi v pravidelnej kontakte, pretože bol prakticky stále na cestách, tak ich kedykoľvek navštevoval, lebo obaja dospelí žijú v Košiciach. Takisto chodievali na aute na dovolenky, na výlety a podobne. Teraz sa stretávajú len vtedy, keď ho prídu navštíviť oni a tak sa stretávajú oveľa menej než pred nehodou. Kým pred úrazom nosil okuliare, preto, že mal od detstva monokulárne videnie na pravom oku, tak po nehode má dioptrie na diaľku jeden a pol dioptrie a na blízko dva a pol dioptrie. Súčasne mu v Kováčovej objavili vred na rohovke ľavého oka ako dôsledok nehody a následkom tohto vredu sa mu odlupuje rohovka. Má stále suché oko, aplikuje si naň gél. Pokiaľ ide o jedenie, keďže má ochrnuté hltacie svalstvo, stávajú sa mu nepríjemné veci pri jedení, môže sa začať dusiť, alebo pri prehĺtaní sa mu časť jedla dostane von cez nos a preto ani nemôže ísť jesť do reštaurácie. Je to pre neho nepríjemné. Pred nehodou nepoznal kto je to lekár, teda takmer 50 rokov nemal zdravotné problémy okrem detských chorôb. Pred nehodou nielen lyžoval, ale aj bicykloval, plával, hrával futbal aj hádzanú. Má aj preukaz lyžiarskeho trénera, ale kvôli práci sa tomu nevenoval. Teraz ho oslovili, aby trénoval futbal v ich obci dorast, ale musel to odmietnuť, lebo tam treba cestovať a hýbať sa, čo on už nedokáže. Teraz ak niečo potrebuje napríklad urobiť nákup, musí niekoho popýtať, aby ho odviezol, nákup urobil a naložil, on je schopný ho akurát len zaplatiť. Živnosť si prerušil na tri roky, ale pokiaľ ide o dopravu, túto úplne zrušil. Aj teraz ho pýtajú, aby robil konzultanta pre poriadanie recepcií, ale toto musel odmietnuť, lebo by sa nemal ako na takéto akcie dostať. Na posudkovú kontrolu má ísť o 5 rokov a jeho neurologička mu povedala, že jeho zdravotný stav už asi lepší nebude. Prognózu zlepšenia nevidí ani jeho všeobecná lekárka O. A.. Pri chôdzi ako nosí francúzsku barlu, ktorú drží pravou rukou a v ľavej ruke má vychádzkovú paličku a v ľavej nohe ortézu a keď nosí celú topánku, dáva si ešte na ľavú nohu na členok ďalšiu ortézu. Má iba jednu francúzsku barlu, pretože v ľavej ruke by ju neudržal, preto v tejto má vychádzkovú. Invalidný vozík nepoužíva, mal ho naposledy v Kováčovej a to preto, že by ho jednou rukou nedokázal ovládať. Skúšal to na vozíku jedného známeho, ale s jednou rukou mu to nešlo. V zime z domu prakticky nevychádza, preto, že by to s barlou a paličkou nedokázal, spadol by.

Svedkyňa S. N. (teta navrhovateľovej manželky) uviedla, že pred nehodou to bolo tak, že navrhovateľ sa venoval športu, a to tenisu a futbalu a spoločne s jej neterou (pozn. sudkyne: manželkou navrhovateľa) sa zúčastňovali spoločenských akcií v Košiciach, chodievali na rodeo, do divadla a za týmto účelom sa stretávali aspoň dvakrát do mesiaca v Košiciach. Každý týždeň v bývalom dome umenia v Košiciach bývajú akcie, na ktoré chodieval navrhovateľ aj s jej neterou a keďže rád varí, často tam pripravoval jedlá a bol s ním spokojný. Buď to robil z priateľstva, alebo mu za to aj platili. Ďalej uviedla, že pred nehodou chodievali spolu aj na dovolenky do Bulharska, Chorvátska, aj po Slovensku a navrhovateľ robil šoféra a po nehode sa to už nedalo. Od nehody už na dovolenke s navrhovateľom a jej neterou neboli. Po nehode sa toto zmenilo o 360 stupňov, keď ho videla v nemocnici, nevedel ani rozprávať, ani sa hýbať. Keďže navrhovateľ má problém s okom aj s pohybom, za volant sadnúť nemôže a autobusom by to bolo ťažké, tak on, ani jej neter už do Košíc za účelom spoločenského vyžitia, ktoré popisovala, už nechodia. Považuje to za úplný zvrät v ich živote v porovnaní s tým, čo bolo predtým. Pokiaľ ide o rodinný život navrhovateľa, tento je teraz náročnejší aj pre jeho manželku, ktorá sa musí o neho starať, dávať mu lieky a dávať pozor celkovo. Pokiaľ ide o šport, navrhovateľ chodieval každú sobotu na futbal, a to aj hrať. V Košiciach chodieval hrať tenis. V zime, keď chodili na lyžovačku do Tatier, tak tam lyžovali. Pokiaľ ide o jeho koníčky, veľmi rád a dobre varil. Pokiaľ ide o zmeny, ktoré si u navrhovateľa všimla po nehode, tak je veľmi nervózny a môže to byť z liekov, ale aj z toho, že nemôže nič robiť, pomôcť manželke tak ako predtým, napríklad urobiť nákup čo predtým bežne robil. Pokiaľ ide o jeho mobilitu, v ruke neudrží veci a nohy pri chôdzi ťahá za sebou, snaží sa, ale nejde to tak, ako predtým. Navrhovateľ má 3 deti sú už veľké, najmladší má 16 rokov, bol u neho cez prázdniny a pomáhal mu ako aj jeho manželke a snažil sa ho naučiť to, čo on už nedokáže urobiť. Okolo domu si navrhovateľ vedel urobiť všetko, nepotreboval žiadnych remeselníkov. Išlo o pokosenie záhrady, opravu a údržbu domu. Tenisu a futbalu sa navrhovateľ nevenoval profesionálne. Futbal hral za dedinu a to pri rôznych príležitostiach a aj vo veku pred nehodou. Navrhovateľ hrával za starších pánov.

Svedkyňa L. R. Z. uviedla, že je dcérou navrhovateľa z prvého manželstva, po rozvode jej rodičov sa s otcom naďalej stretávali a udržiavali pravidelný kontakt, keď od seba bývali cca 80 km. Rozvod rodičov nič nezmenil na tom, že spolu s otcom, tak ako predtým, chodievali na rôzne výlety, túry a venovali sa vždy športovým aktivitám. Ona s otcom hrávala futbal, volejbal, plávali, bicyklovali, lyžovali, on ju naučil lyžovať. V zime chodila s otcom korčuľovať. Takto ako sa venoval jej, sa otec venoval aj jej staršiemu a mladšiemu bratovi, a to až do nehody. Jej otec aktívne 16 rokov hral futbal a prestal s tým po nehode, lebo vtedy všetko padlo. Ak povedala, že všetko padlo tak už vlastne nie je nič. Predtým napríklad prišla

s autom, tak jej vymenil kolesá, olej a podobne, teraz to nedokáže. Jej na otcovi po nehode chýba to, že už nemôžu ísť na túry, ako chodili predtým, na bicykel, nič už nezostrojí tak ako predtým, neudrží ani šrób. Takisto jej chýbajú jeho športové aktivity, teraz je problém, aby zašiel aj do obchodu, trvalo by mu to hodinu. Má teraz dvojročného vnuka a keď porovná čo robil s bratom v jeho veku, ako sa mu športovo venoval, tak je to úplne čosi iné. Nemôže dieťa ani podržať na rukách, lebo na ľavej ruke by ho neudržal. Pred nehodou otec vždy keď bol v Košiciach, v čase keď robil šoféra, tak vždy sa s ním takto stretli jedenkrát za týždeň, alebo za dva týždne. Po nehode bol u nej otec až doteraz celkovo dvakrát. Raz keď bol u nej na návšteve, tak sa jej pýtal, či sa má vyzuť, ona mu povedala, že jasné a nevedomila si, že on to sám nedokáže a pochopila to až keď pri vyzúvaní spadol. Otec bol špičkový lyžiar, cez zimu boli na lyžovačke štyri alebo päťkrát. Lyžoval aj v zime pred nehodou. Otec bol dobrý bežec, hrával aj koly za Strážske a pokiaľ ide o futbal hral ho pri príležitostiach pravidelne, ale nie v reprezentácii. Nevedela, či otec hrával futbal za Obec Žipov. Otec robil šéfkuchára v dome umenia v Košiciach, pokiaľ ide o ich kultúrne vyžitie ako rodiny, viac sa venovali športovým aktivitám, ale často k nim chodili návštevy a takisto často chodievali na návštevy oni. Otec bol dobrý spoločník, každý ho mal rád. Otec rád varil nielen pre rodinu, ale aj pre návštevy. Vedel vybaviť akúkoľvek vec, či už po úradoch, alebo podobne. Ľudia k nemu chodili po rady. Teraz už nevarí, necíti ani chuť, necestuje, tým že nemôže robiť športové aktivity, tak sa im nevenuje tak ako predtým. Nedokáže ani cvičiť svojho psa tak, ako predtým. Zdravotný stav otca pred nehodou bol dobrý, neliečil sa ani sa nikdy na nič nesťažoval. Z toho čo robil otec v minulosti nie je v súčasnosti schopný robiť nič. Nedokáže ľavou rukou zdvihnúť ani mincu, nemá v nej cit. Ako rodina na dovolenky k moru nechodievali, raz boli vo Švajčiarsku, keď boli mladí a otec bol v Bulharsku, keď bol slobodný a tiež bol v Bulharsku, alebo v Chorvátsku so svojou terajšou manželkou.

Svedok Š. N., priateľ navrhovateľa a jeho bývalý kolega, vo svojej výpovedi uviedol, že u navrhovateľa pracoval v čase, keď robil dopravu ako živnostník. Začal robiť u navrhovateľa asi 2 roky pred nehodou, ale poznali sa aj predtým. Robil pre neho šoféra a šoféra robil aj on. Robievali osobnú dopravu po Slovensku a po Európe. Toto robili až do nehody. Navrhovateľa poznal ako spoločenský typ, ktorý rád chodí medzi ľuďmi a rád sa zabáva. Chodieval so ženou do kina, na rôzne podujatia. On spolu s manželkou navrhovateľa navštevoval a oni chodievali takisto ku nim. Po nehode sa s tým človekom všetko otočilo o 360 stupňov. Predtým mu navrhovateľ dokázal pomôcť s autom, aj keď sa mu niečo stalo doma v domácnosti, bol zručný skoro vo všetkom. Teraz mu chodí kosiť okolo domu on, iné veci mu tiež robí on a to tak, že on mu hovorí čo si má zobrať a ako to má urobiť. Nákupy raz do týždňa, alebo dvakrát do týždňa robí takisto on. Po nehode so spoločným šoférom skončili, navrhovateľ skončil živnosť a on si otvoril vlastnú živnosť. Navrhovateľ hrával do nehody futbal, nie aktívne a ako amatér. Vie o ňom ďalej, že je dosť dobrý kuchár, predtým varil, a to predtým než začal podnikáť v oblasti prepravy. Teraz keď ho vidí, tak len sedí zahľadený do neznáma. Ak má zhodnotiť navrhovateľa ako zamestnávateľa a podnikateľa, tak bol veľmi seriózny a veľmi mu pomohol tým, že ho aj zamestnal. Takisto bol zodpovedný, nemeškal s platbami. Každý týždeň vedel nájsť nejaké zákazky, prepravovali po Slovensku a do Rakúska, ako aj do Čiech. Do života dediny sa navrhovateľ zapájal tak, že vzhľadom na to, že mal mikrobús, tak vždy keď ho popýtali, aby niekoho prepravil, tak to urobil, a to zadarmo. Pokiaľ by mal zhodnotiť jeho najväčšie obmedzenie v porovnaní s obdobím pred nehodou, tak je to určite v jeho pohybe ako aj v tom, že nemôže chodiť medzi ľuďmi, nemôže vykonávať tú prácu čo predtým, je uzavretý, skrátka jeho život už nie je taký aký bol predtým.

Z listinných dokladov priložených k žalobe, konkrétne z Rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 620 820 6092 vydaného dňa 08.08.2011 (č.l. 19 spisu) a Potvrdenia o invalidite zo dňa 31.08.2011(č.l. 22 spisu) vyplýva, že navrhovateľ bol uznaný invalidným s dátumom vznikom invalidity od 17.05.2011, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola určená na 75% a bol mu priznaný invalidný dôchodok v sume 272,70 EUR (č.l. 21 spisu).

K žalobe bol taktiež priložený Lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaný dňa 20.09.2011 ortopédom a primárom Národného rehabilitačného centra Kováčová MUDr. Jozefom Hudecom, ktorý sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotil na 2.180 bodov a toto bodové hodnotenie podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 273/1994 Z.z. (ďalej len ako „Zákon č. 437/2004 Z.z.) zvýšil na dvojnásobok, t.j. celkovo na 4.360 bodov (2x1000 bodov za diagnózu č. 253 „Mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy, 2x130 bodov za diagnózu č. 257a „Traumatická porucha tvárového nervu vľavo ľahkého stupňa, 2x350 bodov za diagnózu č. 271 „Traumatická porucha okohybných nervov a okohybných svalov s poruchou binokulárneho videnia, 2x100 bodov za diagnózu

č. 278a „Postraumatický lagofthalmus vľavo 8mm a 2 x600 bodov za diagnózu č. 309 „Postraumatická centrálna hemiparéza ľahkého stupňa“).

Pokiaľ ide o skutkový stav vecí, v konaní nebolo sporné, že navrhovateľ dňa 12.09.2010 utrpel úraz pri dopravnej nehode, ktorá bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla, pričom prevádzateľ tohto vozidla mal uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu s odporcom. V konaní nebolo medzi účastníkmi konania potom sporné, že nároky z titulu náhrady za škodu na zdraví, ktorá navrhovateľovi vznikla pri úraze spôsobenou uvedenou nehodou navrhovateľ môže uplatňovať priamo voči odporcovi, a to s poukazom na ust. § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. V konaní však bola sporná výška uplatnenej náhrady škody.

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je otázkou odbornou, a to medicínskou. Z uvedeného dôvodu za účelom zistenia výšky náhrady súd nariadil znalecké dokazovanie, keď pri námietkach odporcu, ako aj vzhľadom k tomu, že navrhovateľ utrpel v dôsledku nehody trvalé následky, ktoré podľa názoru súdu nemôže posudzovať len ortopéd, nemohol akceptovať lekársky posudok MUDr. Jozefa Hudeca, ktorý navrhovateľ predložil spolu so žalobou.

Na základe uznesenia súdu č.k. 6C/24/2012 - 107 zo dňa 26.11.2012 znalec z odboru - zdravotníctvo farmácia, odvetvie neurológia MUDr. Miloslav Sedlák vypracoval znalecký posudok, v ktorom zodpovedal na otázky uložené v predmetnom uznesení. V závere svojho posudku znalec pokiaľ ide o jeho vyjadrenie k lekárskeму posudku MUDr. Jozefa Hudeca stanovil bodové ohodnotenie na celkovo 3.195 bodov, a to nasledovne:

- za diagnózu č. 253 „Mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy 1000 bodov +50% zvýšenie, t.j. spolu 1500 bodov,
- za diagnózu č. 257a „Traumatická porucha tvárového nervu vľavo ľahkého stupňa 130 bodov + 50% zvýšenie, t.j. spolu 195 bodov,
- za diagnózu č. 271 „Traumatická porucha okohybných nervov a okohybných svalov s poruchou binokulárneho videnia 350 bodov + 50% zvýšenie, t.j. spolu 525 bodov,
- za diagnózu č. 309 „Postraumatická centrálna ľavá hemiparéza ľahkého st. 600 bodov + 50% zvýšenie, t.j. spolu 900 bodov.

Na rozdiel od MUDr. Jozefa Hudeca MUDr. Miloslav Sedlák nezistil diagnózu č. 278a „Postraumatický lagofthalmus vľavo 8mm“, avšak zistil diagnózu č. 285 „Nedoslýchavosť obojstranná ľahká postraumatická“, vo vzťahu ku ktorej priznal 50 bodov +50% zvýšenie, t.j. spolu 75 bodov.

Na návrh odporcu, ktorý voči záverom posudku znalca MUDr. Miloslava Sedláka vzniesol námietky, bolo v konaní nariadené ďalšie znalecké dokazovanie. Súd totiž dospel k záveru, že je to potrebné, pretože túto potrebu vyžadovala námietka odporcu, že znalec nepracoval s kompletnou zdravotnou dokumentáciou navrhovateľa.

Ďalší znalecký posudok v konaní vypracovala MUDr. Milena Hrehorovská zo znaleckého odvetvia Neurológia, ktorá v ňom uviedla, že od roku 2000 až po úraz 12.09.2010 nie je v zdravotnej dokumentácii žiaden záznam o vyšetrení, či ošetrovaní navrhovateľa, keď navrhovateľ tvrdil, že lekárov nepotreboval a drobný úraz ľavej ruky a zlomeninu rebier po páde v roku 206 riešil cestou známych, lekárov. Ďalej znalkyňa uviedla, že sa nestotožňuje so všetkými závermi znalca MUDr. Sedláka a plne akceptovala pripomienky a námietky odporcu. Znalkyňa, pokiaľ ide o bodové ohodnotenie duševného stavu navrhovateľa, pribrala na vypracovanie tohto ohodnotenia konzultanta - znalca z odvetvia psychiatrie MUDr. Martina Medveckého, ktorý dospel k záveru o diagnóze č. 254 „Vážne duševné poruchy po iných ťažkých poraneniach okrem poranenia hlavy“ s počtom bodov 500, pričom navýšenie podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 nenavrhol. Znalkyňa MUDr. Hrehorovská zistila diagnózu č. 309 „Postraumatická centrálna ľavá hemiparéza ľahkého stupňa, ktorú ohodnotila počtom 800 bodov bez navýšenia, diagnózu č. 257a „Traumatická porucha tvárového nervu vľavo ľahkého stupňa“, ktorú ohodnotila na 130 bodov bez navýšenia, diagnózu č. 285 „Nedoslýchavosť obojstranná ľahká postraumatická“, ktorú ohodnotila na 100 bodov bez navýšenia. Celkový počet bodov podľa uvedenej znalkyne predstavuje 1.530.

Sumu zodpovedajúcu takto stanovenému počtu bodov, t.j. 23.531,40 EUR (1530 bodov pri hodnote jedného bodu 15,38 EUR podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z.) odporca uhradil v priebehu konania tak, ako to uviedol v podaní na č.l. 234 spisu, ktorú úhradu navrhovateľ akceptoval tým, že v tejto časti zobral svoj návrh späť.

Závery znaleckého posudku MUDr. Mileny Hrehorovskej namietal navrhovateľ a keď uvedená znalkyňa na týchto záveroch zotrvala aj pri svojom výsluchu na pojednávaní, navrhovateľ navrhol vykonať ďalšie znalecké dokazovanie. Tomuto návrhu súd vyhovel, keďže znalecké posudky vypracované v konaní (posudok MUDr. Sedláka a posudok MUDr. Hrehorovskej) sa podstatne líšili, nakoľko ako už bolo uvedené MUDr. Sedlák stanovil celkový počet bodov na 3.195 a MUDr. Hrehorovská na 1.530.

V poradí tretí znalecký posudok v konaní vypracovala znalecká organizácia - Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o., ktorý vo svojom závere uviedol, že navrhuje rovnakú výšku základného hodnotenia položky 257a, tak ako ju hodnotili znalci MUDr. Sedlák a MUDr. Hrehorovská (t.j. 130 bodov). Pokiaľ ide o položky 285 a 309, znalecká organizácia navrhla približne rovnakú výšku základného bodového ohodnotenia (100 a 600 bodov) ako navrhol MUDr. Sedlák (50 +25 bodov a 600+300 bodov) a MUDr. Hrehorovská (100 a 800 bodov) s tým, že nejde o nesprávny postup znalcov, ale o individuálnu mieru variability návrhu hodnotenia, ktorá vyplýva z komplikovanosti problematiky a ktorá je v intenciách príslušného zákona. Znalecká organizácia, v zhode so znalkyňou MUDr. Hrehorovskou u navrhovateľa nezistila poúrazovú poruchu okohybných nervov, teda priznanie položky 271 na rozdiel od znalca MUDr. Miloslava Sedláka, nenavrhl. Znalecká organizácia, v zhode so znalkyňou MUDr. Hrehorovskou u navrhovateľa nezistila také vážne mozgové a duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy, ktoré by bolo možné hodnotiť pod položkou 253, teda priznanie tejto položky, na rozdiel od MUDr. Sedláka organizácia nenavrhl. Navrhla priznanie položky 254 s počtom bodov 500. Na rozdiel od znalcov MUDr. Sedláka a MUDr. Hrehorovskej znalecká organizácia navrhla priznať aj položku 269 (poúrazové ľahké zníženie zrakovej ostrosti) s počtom bodov 70, nakoľko u navrhovateľa zistila škvrnu rohovky, ktorá je s veľmi vysokou pravdepodobnosťou následkom poúrazového rohovkového vredu. Všetky znaleckou organizáciou navrhnuté „položky“ organizácia navrhla zvýšiť podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. o 35%, a to okrem položky 254. Celkové bodové ohodnotenie podľa znaleckej organizácie predstavuje 1.715 bodov.

Z porovnania jednotlivých znaleckých posudkov, ktoré boli v konaní vypracované vyplýva, že najviac sa k sebe, čo do stanovenia bodového ohodnotenia, približujú posudky vykonané znaleckou organizáciou a znalkyňou MUDr. Hrehorovskou (rozdiel je čo do počtu 185 bodov), na základe čoho súd vyhodnotil, že pri svojom rozhodovaní nebude vychádzať zo znaleckého posudku MUDr. Miloslava Sedláka. Súčasne súd dospel k záveru, že pri svojom rozhodovaní bude vychádzať zo znaleckého posudku znaleckej organizácie, ktorej ohodnotenie akceptoval aj navrhovateľ - s výnimkou položky 254, ktorú žiadal takisto ako ostatné položky navýšiť o 35%, čo predstavuje 175 bodov a celkovo 675 bodov, na rozdiel od priznaných 500 bodov. Dôvodom pre takýto záver súdu je fakt, že v poradí tretí posudok vzhľadom na časovú postupnosť musel nevyhnutne pracovať s najväčším množstvom podkladov a informácií, čo zvyšuje jeho objektivitu a taktiež tým, že bol vypracovaný ako posledný v poradí, najlepšie vystihuje rozsah sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľa v čase rozhodovania súdu. Navrhovateľ, ako už bolo uvedené, mal výhrady vo vzťahu k posudku organizácie len pokiaľ ide o nenavýšenie položky č. 254. Na jeho návrh bol vypočutý psychiater, ktorý túto položku hodnotil (MUDr. Stanislav Kollár), pričom tento na svojich záveroch uvedených v posudku zotrval. Súd sa nestotožnil s navrhovateľom, aby bola položka č. 254 navýšená o 35%, tak ako ostatné položky, keď vychádzal z toho, že zhoršenie duševného stavu u navrhovateľa v dôsledku úrazu nebolo v takom rozsahu ako zhoršenie jeho fyzického stavu, keď rozhodujúcou diagnózou pre priznanie jeho invalidného dôchodku bolo poškodenie pohybového aparátu, pričom duševné poruchy neboli zohľadňované medzi ostatnými ochoreniami, ktoré síce nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu (viď aj str. 12 rozsudku).

Ako už bolo uvedené znalecká organizácia stanovila bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľa na 1.715 bodov, ktorá hodnota zahŕňa aj 35% zvýšenie podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., ktoré navýšenie znalecká organizácia navrhla vzhľadom k veku navrhovateľa v čase škodovej udalosti (48 rokov) a stavu jeho pôvodného spoločenského uplatnenia. Nezvýšila len položku 254, čo odôvodnila tým, že poúrazové duševné poruchy u navrhovateľa majú len ľahko

nepriaznivý dosah na jeho uplatnenie, čo je plne zohľadnené v základnej bodovej sadzbe uvedenej položky. Pokiaľ ide o kvalitu života navrhovateľa, táto sa v porovnaní so stavom pred úrazom zmenila v stredne ťažkom rozsahu. Navrhovateľ sa pred škodovou udalosťou neliečil na iné vážnejšie ochorenie (prekonal zlomeninu kľúčnej kosti, natrhnutie Achillovej šľachy, zlomeninu rebier a zlomeninu záprstnej kosti ruky), v roku 2000 bol u neho konštatovaný syndróm závislosti od alkoholu, v roku 2001 absolvoval protialkoholické liečenie, následne mal sedem rokov plne abstinovať, potom mal požívať alkoholické nápoje s nízkou intenzitou (znalci MUDr. Sedlák a MUDr. Hrehorovská, zrejme pre nekompletnosť zdravotnej dokumentácie s informáciou týkajúcou sa požívaní alkoholu nepracovali). Pokiaľ ide o zrak navrhovateľa, po úraze je škúlenie navrhovateľa následkom ďalekozrakosti od detstva, pohyblivosť očí je aktuálne správna, bez známkov ochrnutia okohybných nervov, škvrna rohovky (ktorá je s veľmi vysokou pravdepodobnosťou následkom poúrazového rohovkového vredu) ovplyvňuje zrak navrhovateľa len minimálne. Znalecká organizácia sa nestotožnila so záverom znalca MUDr. Sedláka, ktorý u navrhovateľa konštatoval poruchu okohybných nervov (poznámka sudkyne: poškodenie pri znaleckej organizácii skúmal oftalmológ MUDr. Peter Žiak, znalec MUDr. Sedlák na stanovenie tejto diagnózy nemal prirátaného konzultanta z daného odboru). Obdobne to bolo aj u znalkyne MUDr. Hrehorovskej, ktorá uzavrela, že úrazom nedošlo k zhoršeniu zraku navrhovateľa. S týmto tvrdením sa znalecká organizácia nestotožnila, keď zistila mierne poúrazové zhoršenie zraku navrhovateľa. Čo sa týka psychiky navrhovateľa, podľa znaleckej organizácie došlo u neho v dôsledku poškodenia zdravia po dopravnej nehode k rozvoju adaptačných porúch a poúrazovej emočnej lability, pričom zistené poškodenie zdravia a psychické poruchy je možné považovať za trvalé. Znalecká organizácia sa nestotožnila so záverom znalca MUDr. Sedláka, že psychický stav navrhovateľa mu nebráni uplatňovať sa v živote a spoločnosti bez podstatného obmedzenia, nakoľko majú aj duševné poruchy negatívny vplyv na osobný život navrhovateľa (subjektívny diskomfort) a majú aj negatívny dosah na kvalitu jeho interpersonálnych vzťahov. Pokiaľ ide o odpovede na otázky súdu pod poradovým č. 1,3,4 znalecká organizácia uviedla, že sa v zásade so závermi znalcov MUDr. Sedláka a MUDr. Hrehorovskej stotožňuje. Z týchto záverov vyplýva, že kvalita života navrhovateľa sa po úraze zmenila v zmysle uspokojenia jeho životných a spoločenských potrieb v oblasti športovej, spoločenskej kultúrnej, napriek tomu, že navrhovateľ je sebestačný, mobilný, nie je schopný vykonávať pôvodné povolanie - mikrobusem prepravovať ľudí, riadiť motorové vozidlo, realizovanie záľub je redukované, cestovanie a dovolenky sú obmedzené, pri fyzickej práci a okolo domu je potrebná pomoc druhej osoby, v partnerskom vzťahu problémy neudáva (závery znalca MUDr. Sedláka). Podľa záverov MUDr. Hrehorovskej ľavostrannú spastickú hemiparézu akcentovanú na ľavej dolnej končatine ľahkého až stredne ťažkého stupňa je možné považovať za trvalý stav, ktorý sa už terapeuticky výraznejšie nedá ovplyvniť. Etiologicky problém nerieši ani užívanie liekov na zmiernenie spasticity - stuhlosti ľavých končatín, nakoľko lieky majú prechodný účinok, pri dlhodobom užívaní sa ich účinok postupne znižuje a majú nežiadúce vedľajšie účinky, trvalým následkom je aj poúrazové poškodenie ľavého líčneho nervu, adaptačná porucha na telesné postihnutie úrazom je taktiež trvalým prejavom. MUDr. Hrehorovská, rovnako ako MUDr. Sedlák, konštatovala, že navrhovateľ už nemôže byť profesionálnym vodičom. Ďalej ale uviedla, že jeho určitý pracovný potenciál ostal zachovaný a je presvedčená, že vo vyššom rozsahu ako bol určený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne.

Okrem priznania „základného“ sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré súd ustálil podľa posudku znaleckej organizácie na sumu 26.376,70 EUR (1715 bodov x 15,38 EUR/1 bod), sa navrhovateľ domáhal aj jeho zvýšenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. a žiadal (po čiastočnom späťvzati) priznať sumu 14.534,10 EUR.

Podľa uvedeného ustanovenia, v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

V danom prípade je nepochybné, že tu existuje dôvod osobitného zreteľa, kedy súd môže náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť, pretože ide o dôvod, ktorý zákon výslovne uvádza, a tým je uznanie invalidity. Navrhovateľ bol uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 75%, pričom ako vyplýva z lekárskej správy posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ktorý túto invaliditu a jej rozsah ustálil (č.l. 84-85 spisu), rozhodujúcim zdravotným postihnutím odôvodňujúcim invaliditu je zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly XV - choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel F - Stavby po úrazoch, pod Položku 1 - Stav po kraniocerebrálnom poranení, písm. d.. Pokiaľ ide o ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu, posudkový lekár percentuálnu mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti (najviac o 10%) nenavýšil.

V nadväznosti na uvedené súd skúmal, ako poúrazový stav navrhovateľa súvisiaci s jeho pohybovým aparátom zúžil jeho uplatnenia sa v živote a spoločnosti. V prípade navrhovateľa súd dospel k záveru, že jeho predpoklady pre uplatnenie v spoločnosti sa vplyvom následkov úrazu výrazne zmenili v jeho neprospech, resp. následky úrazu trvale sťažili alebo úplne znemožnili uplatnenie navrhovateľa v jednotlivých oblastiach spoločenského života. Okrem toho, že sa natrvalo zmenila jeho pracovná schopnosť, následky úrazu mu znemožnili vykonávať jeho dovtedajšie zamestnanie profesionálneho vodiča. Ako mal súd preukázané z výpovedí svedkov a so záverov znalcov, natrvalo sa zmenili jeho schopnosti vykonávať práce súvisiace s údržbou rodinného domu a iných vecí (napríklad auta). Okrem toho sa znemožnilo, resp. sťažilo uplatnenie navrhovateľa v mimopracovnej oblasti (rekreačné športy, kultúrne vyžitie, plnohodnotné trávenie času s deťmi a vnúčatami). Napokon súd zohľadnil skutočnosť, že k zraneniu navrhovateľa došlo vo veku 48 rokov, kedy jeho predpoklady pre uplatnenie v spoločenskom živote neboli ešte „zatvorené“, ako aj to, že u navrhovateľa nemožno predpokladať zlepšenie jeho súčasného zdravotného stavu, od ktorého priamo úmerne závisí jeho spoločenské uplatnenie, ale skôr naopak (závery znalcov o trvalých následkoch). Z vyššieho uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že je na mieste zvýšiť odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia o 20% „základného“ bodového ohodnotenia, t.j. zvýšiť sumu 26.376,70 EUR o sumu 5.275,34 EUR, čo spolu predstavuje 31.652,04 EUR. Od tejto sumy súd odpočítal sumu už odporcom zaplatenú v priebehu konania, t.j. 23.685,40 EUR a navrhovateľovi tak priznal náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vrátane jeho zvýšenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. vo výške 7.966,64 EUR.

Zhrnúc doteraz uvedené, navrhovateľovi priznaná suma 7.966,64 EUR pozostáva z:

a) tzv. „základného“ bodového ohodnotenia v sume 2.691,30 EUR, čo predstavuje rozdiel medzi sumou 26.376,70 EUR, ktorú súd ustálil ako výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a sumou 23.685,40 EUR, ktorú odporca navrhovateľovi, resp. v jeho prospech, zaplatil v priebehu konania.

Pokiaľ sa potom navrhovateľ z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia domáhal zaplata sumy 5.382,80 EUR, súd návrh v časti o zaplata sumy 2.691,50 EUR (5.382,80 - 2.691,30) ako nedôvodný zamietol.

b) tzv. „zvýšenia“ náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. v sume 5.275,34 EUR.

Pokiaľ sa potom navrhovateľ z titulu zvýšenia náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia domáhal zaplata sumy 14.534,10 EUR, súd jeho návrh v časti o zaplata sumy 9.258,76 EUR (14.534,10 EUR - 5.275,34 EUR) ako nedôvodný zamietol.

Ako už bolo uvedené, po čiastočných späťvzatiach návrhu predmetom konania ostalo zaplata sumy spolu vo výške 19.916,90 EUR, z ktorej bolo 7.966,64 EUR priznaných a 11.950,26 EUR zamietnutých.

Navrhovateľ k sume „základnej“ náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žiadal priznať aj úrok z omeškania vo výške 9,25% ročne, a to počnúc dňom ročne od 23.12.2011 do zaplata zo sumy 5.382,80 EUR, 9,25% ročne od 23.12.2011 do 09.09.2013 zo sumy 23.531,40 EUR a 9,25% ročne od 23.12.2011 do 21.04.2015 zo sumy 154,-EUR.

Odporca žiadal návrh v časti zaplata úroku z omeškania zamietnuť s poukazom na to, že má podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. zaplatať úrok z omeškania len vtedy, ak by nespĺnil svoju povinnosť uvedenú v § 11 ods. 6 (bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti: a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poisťné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poisťného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný, b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poisťné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie a výška poisťného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené).

Odporca poukazoval na to, že si svoju povinnosť vyplývajúcu z ust. § 11 ods. 6 písm. b/ splnil, keď listom zo dňa 04.10.2011 navrhovateľovi oznámil, aké doklady má navrhovateľ predložiť za účelom došetrenia poisťnej udalosti, posúdenia oprávnenosti a výšky nárokov vyplývajúcich z povinného zmluvného poistenia (č.l. 44 spisu). Podľa uvedeného listu odporca od navrhovateľa požadoval predloženie vyplneného lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia podľa § 2 ods. 1 písm. d/ zákona č. 437/2004 Z.z., keďže navrhovateľom predložený lekársky posudok MUDr. Jozefa Hudeca vyhodnotil ako posudok, ktorý požiadavky uvedeného ustanovenia nespĺňa. Okrem toho od navrhovateľa požadoval

zaslanie znaleckého posudku z odboru zdravotníctva, ak bol vypracovaný pre účely trestného konania alebo pre iné účely, všetky lekárske správy z ošetrení, prijímacie a prepúšťacie správy z nemocníc, lekársku správu z lekárskej posudkovej komisie Sociálnej poisťovne a všetky doklady zo šetrenia dopravnej nehody z polície, prokuratúry, súdu, poprípade inej inštitúcie, ktoré má k dispozícii a súčasne, aby odporcu priebežne informoval o stave tohto riešenia.

Podľa názoru súdu, pokiaľ navrhovateľ odporcovi predložil lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia, ktorý vypracoval primár Národného rehabilitačného centra v Kováčovej, pričom išlo o posledné zariadenie, v ktorom bol navrhovateľ v lekárskej starostlivosti pred vydaním posudku (prepúšťacia správa navrhovateľa z uvedeného zariadenia je z 26.01.2011 - č.l. 12 spisu a lekársky posudok je zo dňa 20.09.2011), splnil si svoju povinnosť preukázať svoj nárok na náhradu škody. Pokiaľ sa odporca nestotožňoval so subjektom, ktorým podal posudok mohol v trojmesačnej lehote využiť svoje oprávnenie dané ust. § 7 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., podľa ktorého o vydanie lekárskeho posudku môže požiadať aj fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá za poškodenie na zdraví zodpovedá, alebo poskytovateľ náhrady. K tomuto je potrebný súhlas poškodeného. Tento však odporca od navrhovateľa ani nežiadal. Rovnako tak odporca, pokiaľ mal pochybnosti o výške náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa predloženého lekárskeho posudku, nič mu nebránilo, aby navrhovateľovi poskytoval výšku náhrady, akú považoval sám za dôvodnú a ktorú napokon akceptoval v priebehu konania zaplatením sumy 23.685,40 EUR. Pokiaľ tak v trojmesačnej lehote odo dňa oznámenia navrhovateľa o škodovej udalosti, ktoré mu bolo doručené dňa 30.09.2011 (ako to uvádza odporca vo svojom vyjadrení na č.l. 38 spisu) neurobil, dostal sa do omeškania a jeho list zo dňa 04.10.2011 to nemohol zmeniť. Prvým dňom omeškania bol 31.12.2011, keďže trojmesačná lehota uvedená v § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. začala plynúť 30.09.2011 a jej koniec pripadol na 30.12.2011. V uvedený deň bola základná úroková sadzba ECB vo výške 1%, na základe čoho navrhovateľovi vznikol nárok na úrok z omeškania vo výške 9% ročne s poukazom na ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V nadväznosti na uvedené by navrhovateľovi počnúc dňom 31.12.2011 náležal 9% úrok z omeškania zo sumy 26.376,70 EUR do 09.09.2013, pretože k prvej úhrade zo strany odporcu vo výške spolu 23.531,40 EUR mohlo dôjsť podľa listu odporcu z č.l. 234 spisu najneskôr 09.09.2013, resp. odporca nepreukázal či k tejto úhrade došlo skôr a súd tak vychádzal z navrhovateľom vymedzenej doby plnenia.

Navrhovateľ žiadal priznať úrok z omeškania za obdobie od 23.12.2011 do 09.09.2013 vo výške 9,25% ročne a zo sumy 23.531,40 EUR. Na základe uvedeného súd úrok z omeškania za obdobie od 23.12.2011 do 30.12.2011 zamietol úplne. Za obdobie od 31.12.2011 do 09.09.2013 súd návrh zamietol v časti žalovaného úroku vo výške 0,25% ročne z uvedenej sumy a za uvedené obdobie. Napokon navrhovateľovi za dané obdobie priznal úrok z omeškania zo sumy 23.531,40 EUR žiadanej navrhovateľom. Priznaný úrok tak predstavuje 9% ročne zo sumy 23.531,40 EUR od 31.12.2011 do 09.09.2013.

Ďalej súd navrhovateľovi priznal 9% úrok z omeškania ročne zo sumy 154,- EUR od 31.12.2011 do 21.04.2015, pretože ďalšia úhrada zo strany odporcu bola, podľa listu odporcu z č.l. 414 spisu najneskôr 21.04.2013, resp. odporca nepreukázal či k tejto úhrade došlo skôr a súd tak vychádzal z navrhovateľom vymedzenej doby plnenia. Pokiaľ navrhovateľ žiadal priznať vyšší úrok (9,25% ročne), súd v časti úroku 0,25% ročne návrh ako nedôvodný zamietol. Pokiaľ ide o úrok z omeškania žalovaný za obdobie od 23.12.2011 do 30.12.2011, v tejto časti súd návrh zamietol v celom rozsahu.

Napokon počnúc dňom 31.12.2011 súd navrhovateľovi priznal 9% úrok z omeškania ročne a to až do zaplatenia zo sumy 2.691,30 EUR. Súd teda zamietol žalovaný úrok z omeškania v celom rozsahu za obdobie od 23.12.2011 do 30.12.2011, ďalej v rozsahu 0,25% ročne z uvedenej sumy a za uvedené obdobie a napokon v rozsahu omeškanej sumy čo do výšky 2.691,50 EUR (5.382,80 EUR - 2.691,30 EUR).

Zhrnúc doteraz uvedené súd navrhovateľovi priznal počnúc dňom 31.12.2011 9% úrok z omeškania ročne:

- zo sumy 23.531,40 EUR do 09.09.2013
- zo sumy 154,- EUR do 21.04.2015
- zo sumy 2.691,30 EUR do zaplatenia.

Pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania, súd si vzhľadom na zložitosť veci, rozhodnutie o nich ponechal s poukazom na ust. § 151 ods. 3 prvá veta O.s.p. na čas po právoplatnosti rozhodnutia o veci samej, keď súčasne s rozhodnutím o trovách konania účastníkov je potrebné rozhodnúť aj trovách štátu (časť znalečného vyplateneho v konaní bola hradená aj zo štátneho rozpočtu).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 204 ods. 1 O.s.p.), v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 42 ods. 3 O.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, jeho datovania a podpísania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.)

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zák. č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších zmien (§ 251 ods. 1 O.s.p.).